

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nehotakovano pisana se ne sprejemajo.

Cena lista znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1.50.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hitanja številka 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 ur pol dne v uradni sobi.

Naročnino in namila sprejema upravništvo v Gorici, Semenska ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Cornu) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petit vstavah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Naročnino in oglase je plačati v Gorici.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Nekaj misli iz govora dr. Kreka v Bovcu dne 21. julija.

Po kratkem uvodu glede na surove in žalostne pojave „napredne“ inteligence pred nameranim shodom pri „Huberju“, je dr. Krek govoril na shodu pri „Ekseljnu“ o liberalizmu, o škodljivosti njega načel za človeško družbo ter o krščanskih načelih, kot jedino rešilnih in uspešnih v soc. vprašanju.

Liberalna in krščanska načela.

Že beseda „človeška družba“ pomeni nekaj združenega, jednotnega. V naravi človekovi je, da se druži, in to zlasti, da se združujejo ljudje istega stanu, poklica, ljudje, ki imajo skupne namene in koristi, n. pr. kmetje, rokodelci, obrtniki itd. Družijo se pa za to, da varujejo svoje stanovske koristi, jih pospešujejo, krepijo svoj obstoj.

Združevanje posebno zagovarja in priporoča krščanstvo, in tako so pod njegovim vplivom nastale v preteklih stoletjih velike in veleznamenite stanovske organizacije, tako zvane srenje, cehi. Moč teh stanovskih organizacij je bila velika, cehi, srenje so bile prave trdnjave v varstvo pravic posamičnih stanov.

Izkoriščanju bližnjega in celega stanu je bil s temi organizacijami postavljen jez, in to je ravno, kar ni dopadalo sebičnim posameznikom, ki so stavili svoj prvi in zadnji namen v denar — v čim večje posvelno uživanje, ne glede na potrebe in pravice celote.

Napovedal se je torej neizprosno boj tem jednotam, ki so slednje tudi res padle. S propadom srenj, stanovskih, strokovnih organizacij so polagoma jeli propadati celi delavski stanovi in to vsled neomejene prostosti, neomejene konkurence, ki ima za glavno načelo: „Kdor je močnejši, zmaga, — slabotnemu ni pomagati!“

Zalostnim okom je zrla sv. cerkev, največja zagovornica organizacije, te žalostne pojave v človeški družbi. Povzdi-

govala je svoj glas v obrambo tlačencev in pravice, a mnogo časa zaman, in le polagoma so se jele zopet uresničevati njene želje. Svet je jel korakoma spoznavati, kako prav ima sv. cerkev, spoznavati, da so jedina krščanska načela o združevanju rešilna, za to skrb, zanimanje in trud svoj pa je sv. cerkev vzbudila največje sovraštvo in boj pri- stavev skrajno sebičnega liberalizma, čegar prvi vodje so židje.

In zato tolik krik v liberalnem samogoltnem taborju proti sv. cerkvi in njenim služabnikom, ker so le-ti nevstrašeni zagovorniki pravice, nevstrašeni nasprotniki vsakega krivičnega izkoriščanja tujih žuljev — zato toliko, smrtno sovraštvo, ker se organizovanje tlačencev in izsesavancev zopet vzbujajo ravno po prizadevanju sv. cerkve in njenih služabnikov ter raste od dne do dne.

Da doseže liberalizem svoj namen, mora pa prej uničiti cerkev, vzeti vso moč duhovstvu in krščansko mislečim laikom, ki se boré bok ob bok z duhovstvom za pravice in koristidelavskih, od kapitalizma izžemanih stanov. Ker se pa da to težko doseči, zato se poslužuje najkrivičnejših in najbolj umazanih sredstev proti vsemu, kar je krščanskega, — namreč laži, obrekovanja, o- pravljjanja, častikraje — mo- ralnega uničevanja.

Svet se odteguje bolj in bolj liberalizmu, zato pa raste tudi odpor v liberalnem taborju bolj in bolj. Liberalizem je podoben ob svojem propadanju pravcatemu konju ki erka, in kaže svojo su- rovo silo s zadnjimi močmi.

Sebično, protikrščansko liberalno načelo je dozorelo in se praktično pokazalo v svojih posledicah prav za prav še le ob francoski revoluciji l. 1789.

Državni zbor je tedaj sklenil v prvih sejah, da se razdružijo vse stanovske srenje, da se občinam odvzamejo vse pravice, da imej vse pravice le vlada, t. j. zbor nekaterih množ. (Dalje pride.)

poznati resnico... Slabo je slabo, reči kdo, kar hočeš — od slabega pa se moramo ločiti, tudi če hudobni svet ne gleda rad, da se ga ogibamo. Kajti ozka je pot, ki vodi v raj naše sreče; široka pa cesta, ki vodi v pogubo — in mnogo jih je, ki hodijo po njej, seveda v svojo pogubo. Ali to naj nas ne moti; tudi, če ti nas zaničujejo: „Ne bojte se njih, ki moré telo, pa ne umoré duše. Bojste se temveč Njega, ki lahko vrže dušo in telo v peklenko brezno.“

Jurij: Ha, ali je sploh duša?!

Tone: O ti naprednjak! Sama učnost te je: počakaj, da končava o prvi stvari — potem, že vidim, da ti bom moral še mnogo „pridigovati“...

Jurij: Pa prepričaj me težko...

Tone: To pa je tvoja stvar: če hočeš me poslušati, dobro; sicer kakor ti drago — meni se zdi, da so ti naši „lepi“ časopisi in tvoji napredni tovariši popolnem omrenili pamet...

Jurij: No, skregala se ne bova, saj sva od mladih nog dobra znanca...

Kaj imaš torej se?

Tone: Ti se bojiš priznati, da si pravi kristijan — to imam še. — In zakaj? Ker se bojiš svojih nevarnih tovarišev. Toda zapomni si, kar pravi

Z norišnico sleparijo!

„Soča“ in „Primorcu“ pišeta, da so deželni poslanci dne 25. m. m. odobrili zgradbo deželne norišnice, ki bo stala 1,200.000 K in celo 1,500.000 K. Pri tem mahata po slovenskih deželnih poslancih, češ, oni so krivi, da se za norce toliko potroši.

Tako znajo z lažmi slepiti ljudstvo! In kaj je na tem resnice?

1. Slovenski poslanci so se z italijanskimi sporazumeli in dne 25. m. m. sklenili, da naj se preskrbi na najpriprostejši in ekonomičnejši način zgradba prepotrebne deželne norišnice za 350 oseb na zemljišču v to svrhu kupljenem po deželnem odboru v obsegu 15 ha. in 14 a., da se pa ob enem morajo prašati izvedenci, ali bi se na istem prostoru ne dala sezidati tudi deželna bolnišnica.

2. Deželni zbor je v isti seji naložil deželnemu odboru, da poskrbi, kakor hitro mogoče izdelanje podrobnih načrtov za zgradbo norišnice. Ti načrti se morajo še le predložiti deželnemu zboru v potrjenje. Od deželnega zbora bo odvisno, ali sprejmete načrte, ali ne! Ako jih ne sprejmete, tedaj pade vse!

3. Najvišji potrošek za zgradbo in ustanovitev norišnice se je določil na 1,100.000 K. („Soča“ je to svoto povišala za 400.000 K!) S tem pa ni še rečeno, da se bo v resnici toliko potrosilo. Lahko se bo potrosilo veliko manj, kakor bo deželni zbor odobril načrte.

Čitatelji naj iz tega sodijo, koliko je verovati „Soči“ in „Primorcu“. Ako bodo naprednjaki uganjali take burke, bo treba glede števila norcev vse drugače govoriti!

Po katoliškem svetu.

Kaj delajo „napredni“ liberalci drugod. — Znano je, da so v zadnjem času v Španiji prišli na vrh liberalci.

večna Resnica: „Kdor se mene sramuje pred ljudmi, tega se bom tudi jaz sramoval, pred mojim nebeškim Očetom in pred vsem svetom na sodnji dan“. Če imaš dušo — kar ti lahko dokažem kedaj — je ta duša neumrjoča, telo pa ni neumrjoče: za nekaj let bo že gnilo v grobu. In ti se toliko poteguješ za to telo, ki je le posoda duše?! Ne bojiš se pa, da bi zgubil dušo; in rajši jo zgubiš, nego da bi požrl kako nespametno besedo svojih maloprida-tovarišev.

Jurij: Ali ta je prehuda, če potem ne smem v družbo — tam bo posmeh in zaničevanje...

Tone: Hotel si reči: v krčmo... Bodi, ali radi tega že umrješ? Smejaj se še ti svojim zasmehovalcem: oni so bedaki, ti boš pameten... Vzemiva, da bi se ti kdo smejal, če ješ, ali da hodiš z nogama; ali zaradi tega pustiš jed in začneš hoditi z rokama? Gotovo ne, kajti kar zdaj delaš, je pametno, sicer pa bi bilo neumno. In koliko bolj nespametno je, da hočeš zgubiti dušo radi nekaterih bogokletnih in neslanih opazk iz ust tvojih naprednih bedakov! Če bi te taki ljudje hvalehi, to bi za-te bila prava sramota; če te pa grajajo, to ti bodi čast, ker s tem pokažeš, da nisi njihov...

In kaj delajo? V mestu Saragozza je imela biti pred kratkim procesija za sveto leto. Ko je šla procesija iz cerkve, so prileteli liberalci s palicami in revolverji hoteli ustaviti ljudi. Ljudstvo se jim je uprlo. Na to so začeli streljati, da se je procesija morala zateči v cerkev. Liberalci so hoteli vdreti v cerkev, toda katoličani so zdaj prišli za orožje in se začeli braniti. Nastala je strašna zmešnjava. Policija je z največjo težavo odgnala liberalce ter tako napravila red.

Tako delajo liberalci drugod, ko pridejo do veljave. Kakor drugod, delali bodo danes leto pri nas, ako se jim krepko ne ustavimo!

Na Ogerskem se ustanavlja krščanska stranka, kateri naloga bo bojevali se proti liberalcem in židom, ki imajo zdaj vse v rokah.

Na Francoskem je finančni odsek sklenil predlagati državnemu zboru odpravo francoskega poslaništva pri rimskem papežu. Liberalcem ni proti kat. cerkvi nikoli zadosti!

Ubogi Poljaki! Gonja proti poljskim katoličanom na Poznanskem v Nemčiji je neznosna. Prusi hočejo popolnoma vničiti poljski narod, njega vero in jezik. Da namreč preženejo Poljake iz rodne zemlje, sestavila se je pruska komisija, ki kupuje zemljo in nastavlja pruske protestantske rodbine. Molimo za poljski narod!

Je-li vera postranska reč?

Kaj pravi zgodovina o veri? — V zgodovini narodov povsod srečujemo Boga in njegovo čaščenje, z drugo besedo, vero. — Plemenit značaj v viharjem, težkem času je bil Rimljan Ciceron. Spisal je divno knjižico, ki se bo veliko cenila, dokler bo veljala prosveta. Naslovljena je „De natura deorum“ (o naravi bogov). Tu stoji ta-le stavek: „Nobeno ljudstvo ni tako surovo in divje, da ne bi verovalo v Boga, čeprav nje-

Jurij: Pa kako bi gledali in se jezili, če bomo očitno služili Bogu!

Tone: Oho — ali naj domovino izdaš, ker bi morebiti se naši sovražniki jezili, da je služiš? Toda ne domišljuj se preveč: nisi sam, ki misliš tako. In recimo, da je več hudobnih nego dobrih ljudi, ali naj smo potem rajši s hudobnimi nego z dobrimi? Če jih skoči v brezno 99, ali moraš skočiti tudi ti, da dopolniš število 100? Zato zapomni si nauk: dober in prijazen bodi z vsemi ljudmi, smejaj se ž njimi, delaj kakor oni, dale ne žališ Boga — in kmalu se ti ne bodo smejali radi tvojega verskega prepričanja, radi tvoje prave pobožnosti... Če bi ti pa le nagajali — naj li! „Kdor se smeje poslednji, smeje se najbolje“... V slovo čuj še besede sv. Gregorija papeža, katerega eno knjigo imam tu pri sebi: „... Zasmehujejo preprostega pravičnika. Tega svetla modrost je, da pokriva srce z zvijačami (mahinacijami); z besedami odeva misel; da z lažjo dokazuje (vtemeljuje) resnico... Kdor zna to modrost, zaničuje druge in je ošaben.“

Z Bogom!

LISTEK.

Pogovori

iz sedanjih dnij za današnje čase.

II.

„Kdor se smeje poslednji, smeje se najbolje. Pregovor.“

Tone: No, ali se še spominjaš, o čem sva modrovala zadnjič?

Jurij: Še! Pa noče mi iz glave tudi, kar sem rekel z besedami: Kaj porekó ljudje? Smejali se bodo, da sem zopet zašel v stare neumnosti, da sem „liga-mož“, da nisem vreden njihove družbe...

Tone: Jenjaj že! Prašam te: ali si ovca, ali si človek? Ovce gredo druga za drugo: če skoči prva v jamo, skoči tudi druga, skotijo vse — zakaj? Ker so videli skočiti prvo: delajo, kakor druge.

Jurij: Saj jaz nočem delati vse kakor drugi — ali prepričanje...

Tone: Ti in tvoje prepričanje! Ne bodi že čudak! Ker praviš, kaj ti porekó ljudje (naprednjaki), si v resnici čudak, če boš še dalje trdil svoje prepričanje. Ako meni kdo dokaže kako stvar, da je resnična, potem moram pri-

govega bistva ne pozna. Ta stavek nam mnogo pove. Rim je bil tačas na vrhuncu slave. Spoznal je bil takorekoč ves svet: Evropo, Azijo, Afriko; videl je neštivilne narode in jih zmagovito podvrget — toda med vsemi temi narodi, kakor trdi Ciceron, niti eden ni bil brez vere. Odkar je Ciceron zapisal goreni stavek, so potekla stoletja. Novi časi so prilihi, novi svetovi so se našli, in z njimi so se pokazali novi narodi našim očem; a noben narod brez Boga.

Nahajamo ljudstva brez železnic, brez telegrafov in stalnih armad, brez menjalnic in celo brez denarja, a nobenega ljudstva brez vere. Vsak jezik je prepleten z besedo „Bog“. Tako vzliha Slovenec: „Moj Bog, v božjem imenu, za božjo voljo, Bog pomagaj, Bog daj srečo, z Bogom!“ Caprivi je popolno resnico govoril, ko je rekel ob važni razpravi v nemškem državnem zboru: „Najmenitnejše pri vsakem človeku je njegovo razmerje do Boga“.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Razpust deželni zborov. — Dunajski uradni list je priobčil cesarski patent, s katerim se razpuščata deželna zbora kranjski in galjski, ker je potekla njih 6-letna doba. Za kranjski dež. zbor so že razpisane nove volitve in sicer: za kmečke občine na dan 12. septembra t. l.; za mesta in trge kakor tudi za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani na dan 19. septembra t. l. in za volitve v velikem posestvu na dan 23. septembra t. l.

Ogrska in Hrvatska. — Koncem meseca marcija t. l. je hrvatska deputacija za ureditev razmerja med Hrvatsko in Ogrsko razpravljala o odgovoru na ogrski dopis. Večina deputacije je bila za to, da se dogovori z ogrsko deputacijo na dosedanj način, namreč na temelju § 12 nagodbe, po katerem se najpoprej izloči od vseh dohodkov Hrvatske potrebna svota za deželne potrebe, a presežek se izroči Ogrski za skupne potrebe. Poslanec Franko je zagovarjal popolno samostalnost Hrvatske glede denarne uprave, kar bi za Hrvate bilo gotovo najbolje.

Dne 28. aprila so se začele ustmene razprave med obema deputacijama. Ker se pa deputaciji niste mogli zjediniti, morale so se razprave odgoditi do jeseni.

Novice.

Tržaški škof monsignor A. M. Sterk, kateri se radi zdravja muči na Slatini, je zdaj nevarno obolel. Zdravnik, ki je bil dne 28. julija iz Gradca poklican, je izjavil, da ima hudo želodčno mrzlico. Molimo za dobrega škofa, ki je v sedanjih razmerah v Trstu zelo potreben!

† **Dr. Jožef Pajek.** — Danes osem dni je umrl v Mariboru g. konzistorijalni svetovalec in kanonik, vitez reda železne krone 3. vrste dr. Jožef Pajek. V življenju je bil neumorno delaven. Lavantinska škofija je v njem mnogo izgubila. Svetila mu večna luč!

Če. šolski bratje, ki so vodili slovensko „Alojzijeve“ so svojo službo končno odpovedali. Za prihodnje šolsko leto mora odbor poskrbeti novo vodstvo. Častiti bratje so opravljali svojo službo zelo vestno in nam je po njih zelo žal. Pravila njihovega reda pa zahtevajo notranje šole, kar pa ni mogoče. Ko se poslavljamo od dobrih, marljivih in požrtovalnih bratov, jim kličemo: Hvala za ves trud in požrtovalnost! Bog stotero poplačaj!

Prošnje za sprejem v „Alojzijeve“ je položiti do 20. avgusta t. l.

Deželni zbor goriški. — Seja dne 25. julija ob 5. uri popoldne. — Prof. Berbuč izjavi v imenu slov. poslancev, da so zapustili prejšnjo sejo, ker se je zavrget njegov predlog, da bi se zadeva deželne blaznice izročila finančnemu odseku, v katerem bi bila prilika razgovarjati se o njem, da so pa danes pripravljene udeležiti se podrobne razprave o tem predmetu, ker je bila dana med tem prilika, da sta se deželnozbornska kluba in finančni odsek dogovarjali in dogovorili o tej zadevi. Dr. Tuma se javi zbornici kot načelnik narodno-napredne stranke, oziroma poslancev, ki jej pripadajo, ter izjavi, da je protiven predlogom deželnega odbora v zadevi deželne blaznice. Na to začne podrobna razprava o tem predmetu, pri kateri

so bili sprejeti naslednji predlogi: Nalaga se deželnemu odboru:

1. Da preskrbi na najpreprostejši in ekonomičnejši način zgradbo deželne norišnice za 350 oseb na zemljišču, v to svrhu nakupljenem po deželnemu odboru v obsegu 15 ha. in 14 a. po sistemu raztresenih paviljonov z združeno vrtno kolonijo; kakor hitro bo potrebno in bodo okoliščine zahtevale, razširiti bo to v poljedelsko kolonijo, upoštevajoč pri tem točko 5.

2. Naj preskrbi kakor hitro mogoče izdelanje podrobnih načrtov za zgradbo norišnice po navodilu splošnega načrta, sestavljenega po komisiji, držeč se nagibov in načel, ki so navedena v poročilu omenjene komisije z dne 9. julija 1901. V to svrhu naj se posluži deželni odbor tehničnih veščakov, kateri bodo sestavili podroben arhitektoničen načrt dogovorno z zdravniškimi veščaki in agronomi, katere bo najeti.

3. Najvišji potrošek za zgradbo in ustanovitev norišnice se določa na 1.000.000 kron.

4. Ob označenju podrobnega načrta norišnice je jemati v ožir potrebo, da se pusti prostost morebitnemu norišnično-tehničnemu razvitku in preskrbi za eventualno razširjenje zavoda.

5. Naroča se deželnemu odboru, da zasliši zdravnike, strokovnjake v psihijatriji, ki so na nedvomnem glasu glede tega, lije z zdravstvenega stališča dopuščeno in priporočljivo, da se na zemljišču, ki ga je nakupil deželni odbor za zgradbo deželne norišnice vgor omenjenem obsegu, gradi tudi bolnišnica; v slučaju pritrditve nalaga se deželnemu odboru, naj da izdelati dotične podrobne načrte.

Poslanec Egger je ponovil Maranijev predlog z dne 20. julija, po katerem se deželni odboru naroča, da predloži dež. zboru v odobrenje skupno s podrobnimi načrti tudi finančni načrt za pokritje potrebnih stroškov. Ta predlog se je sprejel proti predlogu deželnega odbora, ki je hotel, da naj se mu naloži, da brez odloga prične s zgradbo dež. norišnice v mejah gori omenjene svote.

(Opomba uredništva): Predlog Eggerjev je bil v „Gorici“ po pomoti izpuščen.

Dr. Tuma je predlagal, naj se prodá svet, ki je nakupljen za deželno blaznico, ter naj se kupi po nižji ceni 100 do 150 njiv svetá med Št. Petrom in Dornbergom v ta namen, kakor tudi, da naj se odloči samo 300.000 kron za deželno blaznico in naj deželni odbor ne bo vezan na nikak sistem. Grajal je nakupljeni svet kot neprimeren za namen, za kateri se hoče rabiti, iz razlogov, navedenih po dr. Pontoniju, ter zatrjuje, da je bil proti nakupu onega zemljišča. Dr. Rojic konstatuje, da kupljeni svet je za deželne zdravstvene zavode izvrsten, najboljši v vsi deželi, in da dr. Tuma je izrecno zahteval v komisiji, naj se kupi tudi svet dedičev po rajn. dr. Mauroviču ob prašni Št. Peterski cesti ter da je stavil nakup tega obcestnega zemljišča kot pogoj, da bo glasoval sploh za nakup sveta, ki se je v resnici kupil.

O drugi točki dnevnega reda poročal je conte Panigai ter predlagal, naj se odstopi 500 delnic Vipavske železnice v nominalni vrednosti 100.000 kron državi v korist bohinske železnice. Na predlog prof. Berbuča, ki dokazuje, da bomo potrebovali denar za lokalno železnico Sv. Lucija-Kobarid-Bovec-Log, ter zatrjuje, da v ta namen je s svojimi somišljeniki pripravljen prepustiti vladi vseh 200.000 kron obveznic Vipavske železnice, sklene deželni zbor, da zadeva se povrne deželnemu odboru z nalogo, da jo še dalje razmišlja ter o primernem času stavi deželnemu zboru svoje predloge.

Poročevalec dr. Marani nasvetuje v imenu pravnega odseka, naj se določi učiteljicam na meščanskih šolah plača v znesku 1400 kron, kar se sprejme brez ugovora in brez razprave.

Dr. Verzeznassi poroča v imenu deželnega odbora o prošnji c. kr. kmetijskega društva v Gorici, naj bi se mu dovolila za zboljšanje domače živine podpora v znesku 40.000 kron.

Brez ugovora sprejme se v tem oziru naslednji predlog:

Pooblašča se deželni odbor, da izplača c. kr. kmetijskemu društvu znesek 40.000 kron pod sledečimi pogoji:

1. da omenjeni znesek se porabi za zboljšanje domače živine;

2. da polovica istega zneska se ne bode vrnila, glede druge polovice, to je 20.000 K pa mora c. kr. kmet. društvo se obvezati, da jo vrne deželnemu zakladu brez obresti v 10-letnih obrokih, začeni od šestega leta naprej, ko se mu izplača omenjeni znesek.

Seja 26. julija ob 4. uri pop. Po predlogu deželnega odbora, o katerem je poročal dr. Verzeznassi, se sklene, da dežela se odpove pobiranju deželne davščine na opojne tekočine s koncem avgusta t. l., in sicer za ves čas dokler bo veljal državni zakon o žganjarini, ki se je letos sprejel.

Isti poročevalec priporoča predlog deželnega odbora, po katerem deželni zbor izjavlja, da spoznava korist in potrebo deželnega hipotečnega kreditnega zavoda, ter naroča deželnemu odboru, naj pripravi, kar treba da se tak zavod ustanovi, in naj predloži prihodnjemu deželnemu zboru potrebne nasvete. Predlog se sprejme; priporočali so ga ter hvalili deželni glavarja dr. Pajerja dr. Tuma, dr. Venuti in poročevalec.

Potrdi se računski sklep deželnega zaloga za leto 1899.

Enako se potrdi proračun istega zaloga za leto 1901, in sicer s skupno potrebščino 928.895 K, z založbo 276.895 K, toraj s primanjkljajem 652.000 K.

V delno pokritje tega primanjkljaja se bodo pobirale sledeče naklade in davščine: 15% na zemljarino, 17% na hišnorazredni in najemniški davek, 20% na pridobinski in dohodarinski davek, izvemši osebno dohodarino, 80% na državno potrošnino od vina, mošta in mesa, 1 K od vsacega hl na drobno potočnega piva ter navadna davščina od na drobno potočenih opojnin, pa le do 31. avgusta. Pooblašča se dež. odbor, da pokrije še ostali primanjkljaj od 60.000 K in potrebni trošek za zboljšanje domače živine od 40.000 K s kakim kreditnim začetjem v tekočem računu v najvišjem znesku 100.000 K.

Sprejme se načrt zakona o uvrstitvi nekaterih cest (Kneža-Bača; Cesta-Dol; Škoflje-Zavrhek; Slap-Trohče) ter mostov na Stopniku in Tratah med okrajne.

Dr. Tuma utemeljuje predlog gledé lokalne železnice Sv. Lucija-Kobarid-Log, ki se izroči pravnemu in finančnemu odseku v pretresovanje.

Poslanec Waiz predlaga, naj se vlada naprosi, da dovoli 4 K od hl kot deželno davščino na pivo, ki se na drobno potoci. Sprejeto.

Prof. Berbuč predlaga, naj se naroči dež. odboru, da pozove visoko vlado, da skliče posebno komisijo glede sviloreje. Se sprejme.

Interpelacije čitajo dr. Venuti radi uravnave Birse, Grča radi postopanja deželnega odbornika dr. Tume v zadevi pobiranja učiteljskega zboru, ter radi postopanja davčnih oblasti v zadevi osebne dohodarine in dr. Rojic radi novih prostorov za davčne urade v Gorici.

Na to je deželni glavar sejo pretrgal ter naznanil, da prihodnjo sejo naznani pismenim potom.

Podaljšani krediti. — Ko se je potrdil proračun deželnega zaloga za leto 1901, se je ob enem podaljšala pravica za celo leto 1901 posluževati se v določeno svrhu sledečih kreditov, ki so se sprejeli že v proračun za leto 1900:

1. Za ameriksanske trtnice ostalih 2.200 K, 2. Za naprednine v obnovitev vinogradov 20.000 K, 3. Za pot čez grič Sv. Jurija 4.000 K, 4. Za zavod F. J. v Aleksandriji prispevek za leto 1900 500 K, 5. Za vreditve okrajne ceste Rifenberg-Komen v Ravnjaku 2.000 K, 6. Za vreditve okrajne ceste Šmartno-Kozana 4.000 K, 7. Za zdravstvena dela v Rudi cestnemu odboru Červinjanskemu ostalih 1.000 K, 8. Za cesto Vrhovlje-Britof prispevek za 1900 2.000 K, 9. Za most čez Pevnico 1.000 K, 10. Za cesto Breg-Višnjevik 1.000 K, 11. Za šentvidskogorsko občinsko cesto čez Tilnik na državno cesto v Idrski dolini 600 K, 12. Za cesto Št. Vidskagora-Krepak 600 K, 13. Za cesto Ročinj-Kambresko obrok za leto 1900 2.200 K, 14. Za cesto po Kožbanščekovi dolini 6.000 K, 15. Za železen most čez Idrijo med Mirnikom in Albano 2.000 K, 16. Za dela kanalizacije občine Medea 4.000 K, 17. Za preskrbovanje vodá ostalih 3.700 K, 18. Za ščišćenje reke Polcino 1.440 K, 19. Za zgradbo branikov v gorenjem delu soškega mosta županstvu v Tolminu 1.460 K, 20. Za razširjenje dež. kmetijske šole (ital.

oddelek) 14.304 K, 21. Cestnemu odboru v Ajdovščini 475 K.

Deželni zbor isterski. — V pondeljek ob 5. uri popoldne je imel isterski deželni zbor zopet sejo in sicer kakor prej — v Kopru. Prišlo je 14 it. poslancev in vseh devet slovanskih. V pravni, finančni, politični, šolski in poljedeljski odsek so izvolili izključno te italijanske poslance. Prišlo je večkrat do burnih prizorov. Predsednik je dal izprazniti najprej levo galerijo ter zapreti dotična vrata, potem pa je dal sprazniti še desno galerijo, ki se je pa kmalu zopet napolnila, ko je poslanec Spincić nehal govoriti hrvatski. Pri razpravi o sedežu isterskega dež. zbora je poslanec Laginja predlagal, naj deželni zbor izroči državnemu zboru, da reši vprašanje o sedežu isterskega deželnega zbora. Ko je tajnik Ventrella prečital ta predlog v italijanskem jeziku, je poslanec Laginja protestiral, ker je bila prestava netočna in je zahteval, da se prečita hrvatski izvirnik. Prišlo je zopet do burnih prizorov. Slovanski poslanci so zapustili zbornico, ki je vsled tega postala nesklepčna.

Prihodnja seja bo jutri.

Napredni učitelji. — Obžalovanja vredno je, kako nekateri napredni učitelji ljudstvo pohujšujejo. Mesto oliko in omiko širijo surovost in razdivjanost. Naj omenimo za danes le učitelja Blaža Sedevčiča na Vogerskem. Ta človek ima vedno v ustih besede: far, farške lumparije itd. Na dan Št. Peterske tombole je rabil pred ljudstvom besede: Nikar ne hodite k tomboli, ker to je za farške otroke. Nekoč je pred ljudstvom v krčmi govoril, da so duhovniki sami izmečki, kateri niso mogli nikamor drugam, ko v „žemnar“, zdaj pa hočejo vsem ljudem komandirati.

Tako delujejo napredni učitelji za napredek in omiko ljudstva! Sramota! Opozarjamo pristojno oblast na te odnose, katere vtegnejo imeti hude posledice. Že iz dveh občin so prišli občinski moške v naše uredništvo grozeč, da ne bodo več pošiljali svojih otrok v šolo. Prihodnjič hočemo še o drugih divjakih poročati!

Za rozentalsko šolo v Gorici je imenovan g. I. Vittori, sedaj učitelj na Vrhu v Gabriji.

Koliko je Slovencev na Placuti v Gorici? — Magistratovci so pobirali podpise za italijanskega župnika na Placuti. Nadlegovali so po vseh hišah in priduševali vse, da se morajo podpisati. Nalovili so z otroci in ženskami vred 2000 podpisov. Med njimi je tudi mnogo slov. podpisov. Placutska fara pa šteje okolo 5000 duš. Očividno je tedaj, da so Slovenci v večini, kakor je tudi pokojni g. župnik konstatiral. *Tržaški „Edinost“* je izdal posebno izdajanje, v katerem je objavil, da je v Gorici 1706 Slovencev. Sedaj snuje slovenska napredna stranka na Goriškem narodno izdajalstvo. „Soča“ v svoji 80. številki že pripravlja tla, po katerih popelje goriske Slovence v objem italijanskih irredentovcev. Ako ne bi poznali poštenega in žilavega značaja slovenskih kmetov, obrtnikov in delavcev — sploh slovenskih širjih slojev — morali bi naravnost obupati nad bodočnostjo slovenskega naroda. Zato se vzdiguje že povsod odpor proti takim voditeljem naroda.

S temi besedami „Edinosti“ se mi popolnoma vjemljemo. Ni pa resnično, kar pravi „Edinost“, da se je svoj čas tudi katoliško-narodna stranka vezala z dr. Pajerjem, in da je tako bil izvoljen dr. Gregorčič državnim poslancem. Resnica je, da je bil dr. Gregorčič izvoljen državnim poslancem s pomočjo nekaterih katoliško mislečih furlanskih volivcev, katerih pa ni pridobila naša stranka kot stranka, ampak pridobili so jih po osebnem prijateljstvu nekateri naši volivci! To potrjuje „Soča“ sama, ko trdi, da je dr. Pajer na dan volitve izdal ukaz, naj se nihče izmed Furlanov ne udeleži ožje volitve!

Tržaško „Kolo“ zdrsnilo pod cesto! — Znano je, da so tržaški rodoljubi o razvitju zastave društva „Kolo“ dne 21. julija opustili vsako cerkveno slavnost. Ta čin so jim hudo zamerili vsi pravi Slovenci. Sedaj pa se odbor društva „Kolo“ opravičuje rekoč, „da bi se jim gotovo ne bila odprla nobena mestna cerkev tržaška za cerkveno slavnost dostojno take prilike. V vrečah pa niso hoteli nositi svoje zastave... Še eno pot bi bili imeli odprto — v pravoslavno

cerkev. Ali za sedaj niso hoteli še storiti tega koraka.

Na to odgovarjamo: Ako mislijo gospodje okola „Kola“, da bi v pravoslavni cerkvi v Trstu smeli uganjati, kar bi hoteli, se temeljito motijo. Zelo otročja je misel, da bi jim ne bilo treba nositi zastave v vrečah, ako bi jo nesli v pravoslavno cerkev. Nam se zdi nasprotno resnica! Ako bi jo hoteli nesti v pravoslavno cerkev, bi jo morali še bolj zaviti. O tem ne odločuje cerkev — ampak kdo drug!

„Za sedaj“ pa katoliški tržaški „Kolaši“ niso tega koraka storili. V bodočnosti to ni izključeno. Tako bomo v kratkem doživeli, da bodo „vneti katoličani“ v Trstu blagoslovili svojo zastavo v razkolni „pravoslavni“ cerkvi. Ali ni to lepo?

Vidi se, da je „Kolo“ zdrsnilo pod cesto! Tržaške rodoljube prosimo, naj s tem neplemenitim hujškanjem enkrat nehajo! Radi priznamo, da jim kaka posamezna cerkvena oseba krivico dela, toda radi tega značaja človek ne bo zatajil katoliške resnice!

Od Idrijce. — (Pavliha). Visoko na skali sedim in strmim v bistre valove hladne Idrijce. Pred vsakim očesom se mi razprostira vas, na jedni Srednje, na drugi Pušni. O prvi vasi spregovorim kaj več o priliki. Omenim naj le, da stanuje na Pušnem „general-chef“ vseh liberalcev, pardon, saj ta bistrourni mladenci tega imena ne razume, — narodno-naprednih. Ljudje mu pravijo le Pavliha, pa ne da bi mislili, nemški Pavliha v slovenski obleki, ampak bistrourni Pavliha v nerodno-napredni obleki. To človeče usiljuje po krčmah in poteh svoje umazane časopise. Iz krčem odnese navadno le par klobut, kako se mu drugod godi, povemo o priliki. Pa za sedaj naj to zadostuje; že me boli roka, s katero bodem moral po Pavlihovi izjavi jutri farju plašč držati.

Iz Srednjega. — Veselo pritrkovanje nas je vabilo v nedeljo iz hiš. Vsa vas se je zbrala pred cerkvijo, da bi videla lepo slovesnost, procesijo za sv. leto. Po 2 in 2 so se pomikali ljudje po travnikih in slavili Jezusa Kristusa, kralka vseh vekov. Vse je tedaj hitelo čast izkazovat svojemu Bogu, le nerodno-napredni „Pavliha“ je letal kakor plah zajec od hiše do hiše. Slednjič se je naš „Pavliha“ zatekel v krčmo. Med tem ko so drugi molili, je Pavliha kadil prav složno cigarete. Po končani službi božji pa se je izmuznil Pavliha po svoji navadi prav „kamót“ iz Srednjega. „Bistrosoški.“

Poziv. — Prosim g. urednik, sprejmite v prihodnji „Primorski List“ naslednje vrstice:

Na izjavo g. Ivana Budina, posestnika v Zaloščah v zadnjem „Primorskem Listu“ št. 30, „da ni nikoli proti župniku Juvančič-u v Dornbergu nič pisal in tudi nič k dopisom pripomogeti“ pozivljam podpisani omenjenega posestnika, naj položi 200 kron pri uredništvu „Primorskega Lista“, od katerih ima pripadati 100 kron Slov. Alojzijevišču in 100 kron „Solskemu Domu“, ako g. Budin pravdo zgubi, in jaz mu imenujem osebo, katera bo pričala, da g. Budin vendarle ni tako nedolžen v tej zadevi, kakor se dela. Saj ga je sam urednik „Soče“ ovadil. Ale torej g. Budin! Saj se boste prepiral le z ljudmi Vaše stranke. Eno ali drugo gotovo doženete: ali, da ste nedolžni in potem veste, kdo čez Vas laže; ali pa da ste krivi, in potem — z Bogom krone. Dornberg, dne 29. julija 1901.

Lovro Juvančič, župnik.
N. B. Prosim, da „Pr. L.“ poroča, kedar bo g. Budin 200 K uložil, da svojo obljubo spolnim.

Iz Zalošč. — Prosim, sprejmite ta dopis v „Pr. L.“, da bodo ljudje znali, kako naši liberalci zaloško-saksidovski napredujejo.

1. Nedelja je njih dan, dan razsajanja, preklinjanja, rotenja, groženja, bahanja in vpitja: „Mi delamo za narod!“ To smo doživeli preteklo nedeljo. Kakor kloča ob hudem vremenu svoja piščeta v varno zavetje svojih peruti spravi, tako je preteklo nedeljo glavav naših naprednjakov sklical k sebi svoje verne liberalce v krčmi pri Dreju v Zaloščah na jako zapeljiv način, da bi bil kmalu še kakega klerikalca vjel. Ko je bila zbrana ta družba, se je začela liberalna govoranca. Tu se je posebno povdarjalo, da oni so močje, ko tiče, pravi kristjani, mnogo bolj od klerikalcev, močje vneti za narod. Pevali so pesem „Hej Slovani“ in posebno povdarjali, da črna zemlja

naj pogrezne tega ki odpade. Pri zadnjem stavku pa so mislili na nas klerikalce in nas gledali debelo, češ, mi klerikalci smo izdajalci, oni pa močje, na kojih ramenih stoni ves slovenski svet. Burni, urnebesni „živijo“-klici so doneli govorniku nasproti. Na enkrat pa se jim je pridružil, nevede, kake barve je ta družba, nek klerikalec. Il kratu poskoči cela družba na noge z vpitjem: Proč z njim! Ta pa je povzročil, da se je vsa ta družba razdrla.

2. Naprednjaki napredujejo pa tudi v revščini. Poglejmo poglavarja zaloško-saksidovske napredne liberalne stranke! Dokler je imel službo in ga je kak priprost kmet pozdravil, še odzdravil mu ni. Takrat ga ni bilo nikdar videti z zablekanimi hlačami, zdaj se ga vidi ne samo z zablekanimi, ampak tudi z raztrganimi. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade! Taki so naši liberalci! Klerikalci! Ogibajmo se jih, s tem jih bomo najbolj „panali“.

Srpenica, 28. julija 1901. — Bravo gosp. Gabršček! Svojo obljubo, da „me pogledate, ste izpolnili v „Soči“ 25. m. m., a slabo. Pozabili ste namreč povedati, da ste ves dopis skrpucali med pičajo in plesom popolnoči, med tem ko so ženice vaših svetovalcev doma solze točile. Kako to? Prišli ste pozno, o polnoči iz Bovca in so bila nekatera grla še žejna.

Liberalcev pa nimate tukaj veliko, pol ducenta hišnih gospodarjev in par takih, ki iščejo še mah pod nosom ter med njimi tudi ono suho lakot, koja bi petletno farško hrano rada izbruhnila iz svojega praznega želodca.

Sedaj k dopisu, prav za prav k obrekovanju.

Imenujete me lažnika, češ, ako bode ugovarjal, bode tako le lagal. A v tej stroki pustim vam in vašim patent.

Kako ste odgovorili res poštenemu možu zjutraj v zoru, ko je šel na delo ter vam očital lažljivo in pohujšljivo pisavo, tako da je vsakega poštenjaka sram prijeli v roke vaš gnoj? Rekli ste: Razmere so take. No, no, sam si ne upate trdit, da resnico pišete, zato pa hočete, da morajo biti še drugi lažniki. Da, tudi Gabrščeku se prigodi, da po prečuti in prepičani noči enkrat resnico pove.

Drugi navadni „šlager“ je pijanec, kojega nasprotniki pokrivajo s plaščem ljubezni. Evo vam par izgledov. L. 1895 sem šel neko popoldne na planino Boško, da bi bil zjutraj zgodaj na Stolu. Radi dežja in megle sem šel domov čez Drnholjo, kjer mi je spravnik postregel s sirotko. Kaj sem pil? Kje so krčme? In vendar vedela je neka prijateljica z dolgim jezikom in še večjim v...om iz zgolj ljubezni prikrivati: maše ni bilo, gospod je bil pijan. Drugo leto 1896 sem šel po maši proti Reziji. Kdor pozna poti, ve, da so nevarne, ter se vrnil ob 4 uri. Hauptmayer mi je še prišedemu v vas očital, čemu da nosim kolar v taki vročini.

Kje ste ljubeznjive duše našle ono grapo? Ne zamerite, vaše oči so bile krmižljive, da ste videli rane in potolčeno obličje, česar ni bilo. Tako so mi vedno prizanašali ljudje, koji vse dneve jedo močnik, da imajo meso v petek ter gredo v krčmo samo v nedeljo med mašo. O drugih stvarih, o lovu in domačih strankah pišete kar hočete. Res je, da sem v cerkvi imenoval „Sočo“ najslabši list in vže večkrat, pa tudi ne omenjam, dokler bode ta list pisal zoper cerkev in njene ustanove.

M. Ivančič, kurat.

Iz Škrbine. — Naš dopisnik v št. 28. nam piše, da obžaluje, ker smo zadnjič sprejeli nek popravek iz Škrbine. Pravi, da vzdržuje vse svoje trditve, ki so bile po vsem resnične.

V Devinu se je utopiila to nedeljo enajstletna učenka Adela Rossi, ko se je kopala v morju z dvema deklicama. ~~Greši~~ imajo ~~preveč~~ prostosti, ~~stariši~~ premalo skrb! — Neko nedeljo popolnoči prerezal je nek Lah mladencu „Sampliču“ iz Devina vrat. Vroča kri! — Krčme so pri nas odprte po noči, dokler se ljubi pivcem in krčmarjem. Ko se napijejo, pa tulijo in rogovilijo po vasi, da se ne more spati. O policijskem redu po vasi in v krčmah ni govora; nič posebnega, saj župan in krčmar sta eno.

Iz Doberdoba. (Brezvestnost ali divjost kolesarjev). — Dne 26. julija je nesla uboga ženica zajutrek koscem v košu. Nenadoma prilomasti ji (brez znamenja se zvončkom) neznan kolesar v hr-

bet, jo vrže na tla — in tako pobije lonce, steklenice, kozarce in skleda, ter vso jed razlije po tleh. In kaj mislite — ljubi čitatelji, da se jej je usmilil, ji iz nezvesti pomagal — ali jo kaj za storjeno škodo odškodoval? — Kaj še! — Strah in nezavednost na tleh ležeče ženice — porabil je divji „ciklist“ v gosposki obleki — da jo je hitro kakor vrag — dalje popihal, nezmeneč se za jok uboge žene!

Neki mladenci, to videč, jo je mahnil za njim, a kaj je hotel, ker ga ni mogel dočeti. Takih slučajev se tukaj več na leto pripeti. In ne rečem dvakrat, da nekteri „divjaki“ ne delajo to nalašč, ker se zaleté v človeka, brez da bi ga se zvončkom poprej opozorili in pone-srečenega puste brez pomoči in oškodbe ter zdirjajo naprej tako, da se ga ne more tudi sodnijsko pozvati, ker je nepoznan.

Ali bi ne bilo umestno in prav, da bi se tudi biciklistom napravile številke registrirane pri kakem uradu, kakor one prevoščikov in postreščikov za slučaj enacij podivjanosti?

Sela na Volčanskem. — Uže dolgo ni bilo v „Primorskem Listu“ nobenega sporočila iz Sel. Danes hočem opozoriti naše ljudstvo na neko važno zadevo. Podružna cerkev sv. Marije Magdalene je v zelo slabem stanju. Streha je vsa pokvarjena in na stropu je na več mestih poznati, da teče v cerkev. Bati se je da podstrešni les segnije in da se vse skupaj poruši. To bi bilo žalostno in sramotno za nas Seljane. Vemo, da naša cerkev ni premožna, da nima kapitalov, kakor druge cerkve, zato pa si moramo sami pomagati. Na noge, močje, ki vam je cerkev pri srcu! Vsak lahko podeli par kron in v par letih lahko z združenimi močmi popravimo cerkev in naredimo nov oltar. Torej na noge!

Veliki Dol. — Dne 26. m. m. smo spremili k večnemu počitku osmošolca Evgenija Ščeka, sina železničnega strojevodja v Trstu. Izrejen od dobrih kršanskih starišev je vedno lepo živel, zlasti je bila izgledna njegova smrt. Z ginljivo pobožnostjo je prejel svete zakramente že več časa popred. Popolnoma udan v voljo božjo je mirno prenašal bolezen in tolažil jokajočo mater proseč jo, naj le moli zanj. Objemajoč križanega Zveličarja in neprestano upirajoč oči v podobno preblazene Matere Device je mirno v Gospodu zaspal. Prijatli iz Ljubljane in Trsta so mu poslali vence. Mnogo ljudstva se je udeležilo pogreba. Peveci so mu zapeli, da blagor njemu, ki je v Gospodu zaspal.

V Orehovljah pri Biljah ste vmrli v teku osem dnij dve dekleti v starosti 18 let za sušico. Obe ste delali v tovarni za „fulminante“.

Tvrđka „Brata Zupan“ iz Kamnegorice na Gorenjskem je postavila pred kratkim, kakor smo že enkrat omenili, novekrasne orglje v Vinici na Belo Kranjskem. O teh orgljah, kakor sploh o Zupanovih delih, pišejo strokovnjaki, da prav nič ne zaostajajo, ampak v nekaterih točkah celo prekašajo slavne tvrđke Goršič, Mauracher (Sv. Florijan na Gorenjem Avstrijskem) itd. Tvrđka „bratov Zupan“ pa je pri tem tudi najcenejša. Orglje z 18 izpremeni v Semiču v Belokrajini, katere je izdelal Mauracher, stanejo do 5000 glđ., orglje v Vinici z 12 izpremeni, katere je izdelal Zupan, pa le 2065 glđ.

Kakor razvidno, imamo Slovenci doma tvrđko, ki z najboljšimi ptujimi lahko vztraja v tekmovanju. Podpirajmo tako tvrđko z vsemi močmi, čemu v ptujini iskati dobrega, ko imamo dobro doma. Niman pa namena priporočati izključno Zupanovo tvrđko, ampak sploh domače avstrijske tvrđke, katerih imamo dovolj.

O tej priliki se mi zdi vmetno opozoriti častite cerkvene predstojnike na priporočilo visoke c. k. vlade, katero so pred leti tudi avstrijski škofje izdali, in je bilo tiskano v goriškem školijskem listu, da naj cerkve bolj ko mogoče podpirajo domače obrtnike in umetelnike. Proti temu se je v novejšem času tu in tam grešilo. Rojaki! Spomnimo se, da so domači obrtniki naši davkoplačevalci!

Vabilo k XVI. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru v četrtek, dne 8. avgusta l. 1901. Vspored: I. Sv. maša ob 3/4 10. uri v franciskanski cerkvi. II. Zborovanje ob 11. uri v „Narodnem Domu“. 1) Prvo-mestnikov govor; 2) tajnikovo poročilo; 3) blagajnikovo poročilo; 4) nadzorništva

poročilo; 5) volitev jedne tretjine druž-binega vodstva; 6) volitev nadzorništva (5 članov); 7) volitev razsodništva (5 članov).

Slavnost na Krnu. — Dne 5. t. m. se odprli planinska koč na Krnu. Blagoslovlanje koč vršilo se bode ob 10. uri predp. Na predvečer točno ob 9. uri poskusili se bodo vrh Krna umetelni ognji, na katere posebno opozarjamo dolince.

K „Podpornemu društvu orga-nistov s sedežem v Celju“ pristopilo je že lepo število ustanovnih, podpornih in rednih udov. Društvo se vsem najtopleje zahvaljuje.

Zrakoplov. — Santos Dumont v Parizu je iznašel zrakoplov, ki se da vo-diti v zraku.

Socijalne drobtinice.

„Rrdeči prapor“ pobira laži o ka-toliški cerkvi, o katoliških društvihi itd., koder more. Vse mu je prav, samo da smeši. Tako je v zadnji številki prinesel celo iz časopisa „Karlshorster An-zeiger“ sledečo anonco: „Krščan-ska znanstvena zveza „Križ“ v Berlinu ozdravi vse bolezni z močjo vere in z močjo mo-litve. Obrniti se je na predstoj-nika F. R., Berlin W. Pri pis-mih se prosi za povratno znam-ko“. K tej anonci dostavlja: Sedaj vsakdo lahko vidi, da so klerikalci prijatelji zna-nosti!

Na to neumnost odgovarjamo: Takih reči ne moremo kontrolirati, toda vsak otrok lahko spozna na prvi pogled, da je ta anonca lažnjiva in brez dvojbe izmišljena od sovražnikov kato-liške cerkve. Kaj je to: predstojnik F. R., in Berlin W? Kje je to?

Vidi se, kako bi si socijalni demo-kratje radi pomagali z lažmi, toda res-nica bo zmagala!

O delu in plačilu. — Človek, ki je zmožen za delo, je tudi dol-zan delati. Tako je rekel Bog Adamu: „V trudu se boš od nje (zemlje) živil vse dni svojega življenja... V potu svo-jega obraza boš kruh jedel, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.“ (I. Mojz. 3). „Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela“ (II. Mojz. 20). „Delo svo-jih rok boš užival; blagor tebi in dobro ti bode“ (psalm 127). „Pojdi k mravlji, o lenuh! in ogleduj njena pota ter se uči modrosti“ (pregov. 6). „Lena roka revščino dela, roka močnih pa bogastvo pripravlja... Kdor ob žetvi spravlja je moder sin, kdor pa poleti spi, je otrok sramote“ (pregov. 10). „Zavoljo mraza ni hotel lenuh orati; torej bo poleti be-račil in nič se mu ne bo dalo“ (pregov. 20). „Sladko je spanje delavca, naj malo ali veliko je; sitost pa bogatemu ne da spati“ (pridig. 51). „Kdor je kradel, naj ne krade več, temuč naj raje pridno dela s svojimi rokami, kar je dobro, da bo imel kaj podeliti potrebnemu“ (list do Efez. 4). „Tudi nismo nikdar kruha zastonj jedli, ampak v delu in trudu, ker smo noč in dan delali, da bi nikomur vas ne bili nadležni“ (II. list do Tes. 3). „Ne žali hlapca, ki zvesto dela, in tudi ne najemnika, kateri je tebi udan. Razumen hlapec ti bodi tako ljub, kakor tvoja duša; ne krati mu prostosti in ga ne spuščaj ubogega od sebe“ (Sirah. 7). „Tako je tudi Gospod (Jezus) ukazal, da naj ti, kateri evangelij oznanujejo, od evangelija žive“ (do Korinč. I. 9). „Vsak bo lastno plačilo prejel po svojem delu“ (do Kor. I. 3).

Iz teh besedi je razvidno, da je vsakdo brez izjeme dolžan de-lati, ako hoče jesti in živeti. Kdor ne dela, naj tudi ne je! Kaj bi rekla dan-danes lena gospoda po mestih, ki živi o delu drugih, ko bi hoteli strogo izvajati krščanski nauk o delu? To bi bilo javkanja in obupavanja!

Delu pritiče pošteno pla-čilo! „Ne odrekaj plačila svojemu po-trebnemu in ubožnemu bratu: ...temuč se tisti dan mu daj plačilo njegovega dela pred solnčnim zahodom; zakaj ubo-žen je in s tem ohranjuje svoje življe-nje, da ne upije zoper te k Gospodu, in da ti ne bo štet v greh“ (Mojz. V. 24). „Kdor v potu pridobljeni kruh ukrade, je enak njemu, ki svojega bližnjega ubije. Kdor kri prelije in pa on, ki najemnika ogoljufa, sta brata“ (Sirah. 34).

Iz tega sledi, da je vsako izkoriš-čanje ubogih delavcev ostro prepovedano. Plača za delo mora biti poštena, da

zlasti odrasli delavci lahko preživljajo svojo rodovino primerno svojemu stanu.

Vsaki človek je dolžan po svojih zmogljivostih delovati tudi v splošni blagor. „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe“. Iz te zapovedi izvirajo vse naše dolžnosti do bližnjega. Skrbeti moramo za druge, kakor sami za-se.

Ker smo udje države, bodisi katerekoli, dolžni smo po svojih zmogljivostih delovati tudi za njeno moč, t. j. za splošni državni blagor. To je samo o sebi umljivo! (Dalje prih.)

Za kratek čas.

Norišnica. — Prvak nar-napredne stranke reče kmetu, ki je bil klerikalec: „Očka, zdaj bomo zidali deželno norišnico. Ali je pri vas še toliko norcev?“ — „Hvala Bogu“, odgovori kmet, „ne toliko, kolikor tisti dan, ko ste bili vi pri nas!“

Nepričakovan odgovor. — V višji dekliški šoli pravi učitelj: „Zadnje sem vam, gospice, dokazal, da ima mož več možgan ko ženska. Gospodična Zora, kaj vi iz tega sklepate?“ — Zora: „Da se pri možganih ne gleda koliko jih je, ampak kakšni so.“

Pridna. — Mati: Ivanka, ali si že zalila rože? — Ivanka: Da, mama, že pred osmimi dnevi!

Učencea

sprejme v prodajalnico **G. Likar** v Gorici.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gospiska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izber, kakor: sukno, platno, prtelino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Naznanilo.

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelije že dve leti v

Gospiski ulici

št. 7 II. nadstr. v hiši „Gor. ljud. posojilnice“, kjer je tudi „Krojaška zadruga“. Atelije je v vsakem oziru najmodernejši, najlepši, največji v Gorici, ter urejen velikomestno.

Priporočaje se tudi v bodoče naklonjenosti slavnega občinstva, bilježim se z odličnim spoštovanjem

Ant. Jerkič,

odlikovani fotografski zavod v Gorici, Gospiska ulica 7.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Zahvala.

Podpisani štejejo si v dolžnost se javno zahvaliti svojim sorodnikom, dekletom orehovskim in drugim sosedom, ki so našo ljubo hčerko

Marijo Silič

v dolgi bolezni obiskovali in tolažili, ob njeni smrti pa za njo molili ter pripravili s svojo vdeležbo lep pogrebni sprevod.

V Orehovljah, 30. jul. 1901.

Žalujoči starši.

Ena največjih švicarskih in tovarn za ure me je pooblastila tako dolgo, da je kaj zaloge, kot rekla mo, žepne ure prav fino izdelane skoraj zastoj prodajati.

gold. 2 10

gold. 4 20

gold. 4 70

gold. 11-

nikelnasta anker-remont. žepna ura s posrebrnjeno franc. verižico in tokom.

prava srebrna remont. ura s posrebrnjeno amor. žepno verižico in tokom.

prava srebrna remont. ura za dame s posrebrnjeno angl. verižico in tokom.

prava 14karat zlata remont. žepna ura v lepi baržunasti skatuli in elegantno verižico.

Za vsako uro se jamči 3 leta.

Nepovoljno se zamenja ali denar nazaj pošlje, torej brez rizike. — Tem enaka naznanila so ponarejena. — Pošilja se proti gotovini ali po povzetju.

BRATJE HURVIZ

tovarniška zaloga ur in zlatnine na debelo.

Založnik avstr. c. kr. uradniške zveze itd. *Krakovo, Stradon 17. (Avstrijsko).*

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Agencije se sprejmejo.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljava. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepč želodec, storč, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storč, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI

v Gorici.

Josip Blokar

na trgu svetega Antona št. 11.

v Gorici.

Priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. — Petrolej v zoboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5.

Več vrst riža. Sveče I. in II. vrste. — Vino v butilkah n. pr. Malaga, Marsala, Cicer, Burgunjer itd. itd.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovanec popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

priporočam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski zaslužek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajem tudi na obroke. Garancija pet let.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzelini št. 20.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krémi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlinjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudnejše.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge izvrstne in trpežne škropilnice proti peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravilo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, priprave za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanje m pri točenju iz soda (kan), mo-hove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovode itd. itd.

